

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ראש השנה - כ"ג

1. היו משיאין משוואות רק כשהחודש חסר. אבל אם הוא מלא ומקדשים החודש ביום ל"א לא משיאין. מה הטעם? כיון, שאם ישואו אף על מלא יש לחוש שכשיחול ר"ח חסר בער"ש, כשמשיאין במוצ"ש, יסתפקו האם ר"ח היה בשישי או בשבת. אבל כשמשיאין על חסר ידעו שבאים להורות שר"ח ביום שישי. ואין לומר - שישיאו רק על מלא וכשיחול ר"ח חסר בער"ש לא ידליקו במוצ"ש ויבינו שהחודש חסר. כיון שגם כך יטעו ויחשבו שהוא מלא ולא השיאו במוצ"ש כיון שהשתכרו מסעודת השבת. ואין לומר - שישיאו גם על מלא וכשלא ישואו במוצ"ש ידעו שחסר [ולא יתלו בשכרות אחרי ששכיח שלא משיאין על חסר] כיון שבכך מחמת הספק יהיו בטלים ממלאכה יומיים.

2. מביאין כלונסאות של ארז. כמה מיני ארזים יש?

רב יהודה: 4 - ארז, קתרום עץ שמן וברוש.

רבב"ה: 10 - וחלקם מובאים בפסוק בישעיה: ארז, שטה והדס, עץ שמן, ברוש, תדהר, תאשור, והוסיפו עוד 3 - אלונים, אלמונים, אלמוגין.

3. וצי אדיר לא יעברנו. זה ספינה גדולה שעושים בה מעשה גבורה - עוקרים אלמוגים מקרקעית הים. כיצד היו עושים?

6,000 איש במשך 12 חודשים [וי"א 12,000 איש ב-6 חודשים] ממלאים הספינה בחול עד ששוקעת. ויורד מומחה שצולל וקושר בחבלי פשתן האלמוגים לספינה ונוטלים את החול וככל שמוציאים מתרוממת הספינה, נעקרים השורשים ומעלה את האלמוגים והם יקרים ומחליפים אותם בעד כמות כפולה של כסף. שלשה נמלים היו 2 של רומאים. שבהם העלו אלמוגים ע"י צוללן ו-1 של הפרסים שנקרא נמל המלכות.

4. אלו מימרות של ר' יוחנן נאמרו בענין מדבר ועובדי כוכבים?

א. כל עץ שיטה שנטלו נכרים מירושלים, עתיד הקב"ה להחזירן לה.

ב. הלומד תורה ואינו מלמדה דומה להדס במדבר שאין מי שנהנה ממנו. וי"א הלומד ומלמד במקום שאין ת"ח דומה להדס במדבר שחביב.

ג. אוי להם לעכו"ם שאין להם תקנה - וכל דבר שנטלו מישראל. יקבלו ישראל מעולה הימנו. אבל תחת שהרגו ר"ע וחבריו אין תקנה ועליהם נאמר וניקיתי דמם לא ניקיתי. [ענין אחר: היה רואה כל הגולה - פומבדיתא כמדורת אש ע"י שכ"א נוטל אבוקה בידו ועולה לראש הגג]

5. מלבד ההרים המנויים במשנה הוסיף רשב"א את חרים, כיור, גדר וחברותיה. היכן היו קיימים?

י"א בין ההרים המוזכרים במשנה. וי"א מצד השני של ארץ ישראל.

המרחק בין הר להר 8 פרסה סה"כ 32 פרסה ואע"פ שבזמננו מדת הדרך ארוכה יותר, משום שהדרכים נסתמו וצריך להקיף. כמבואר בפסוקים.

6. בחצר יעזק נבדקו, ועשו להם סעודות גדולות שיהיו רגילים לבא. כשהגיעו בשבת כיון שיצאו מתחומם האם היה מותר להם לצאת מהחצר?

בראשונה לא היו זזין כל היום. וכדי שלא ימנעו מלבוא התקין ר"ג שיוכלו לצאת אלפים אמה לכל רוח

וכן תקנו למילדת ולמציל מן הדלקה, גיס, נהר, מפולת - שיהיו כאנשי העיר שאליה באו. ונסתפקה הגמרא האם גורסים בית 'יעזק' שהוא לשון מעולה או 'יזק' מלשון צער ורצו להוכיח מכך שעשו סעודות גדולות שלא היו מצטערים, אך נדחה שיתכן שגם היה צער וגם עשו סעודות.

7. אלו שאלות שאלו לעדים המעידים שראו הלבנה?

א. לפני החמה או לאחר החמה - היינו האם היא מקדימה את החמה בסדר מסלולה וממילא החמה מתקדמת לכיוון הלבנה. או שהיא אחר

החמה שמתרחקת ממקום הלבנה. [ואביי ביאר שהשאלה האם פגימתה פונה לכיוון החמה. ואם אמר שכן. דבריו בטלים שמעולם לא ראתה חמה פגימתה של לבנה כדי שלא תחלש דעתה וכן לא פגימתה של קשת כדי שלא יאמרו שהשמש משליכה חיצים]

ב. לצפונה של חמה או לדרומה. ג. כמה היה הירח גבוה מן הארץ לפי אומדנכם. ד. לאין נוטה - קרנות הירח פנו לצפון או לדרום.

ה. כמה היה רחב. בתחילה מכניסים העד הגדול וכשגמרו מכניסים השני ואם נמצאו דבריהם מכוונים העדות קיימת

ואעפ"כ שאלו ראשי דברים את שאר העדים כדי שלא יצאו בפחי נפש וכדי שיהיו רגילין לבא.